

4. Polishchuk V. V. Rozvytok rukhovykh i rozumovykh zdibnostei ditei 5 i 6 rokiv zhyttia v protsesi fizychnoho vykhovannia zasobamy doshkilnoho turyzmu : dys. ... kand. Nauk z fiz. Vykh. I sportu / V. V. Polishchuk. – Pereiaslav-Khmelnytskyi, 2008. – 266 s.
5. Rudnytska N. Yu. Vykorystannia vchyteliamy kraieznavchoho materialu v navchalno-vykhovnomu protsesi: istoryko-pedahohichnyi aspekt [Elektronnyi resurs] / N. Yu. Rudnytska.

Полищук В. В. Туристско-краеведческа деятельность детей в учебных заведениях образования.

В статье рассмотрены теоретические и методические аспекты организации и проведения туристско-краеведческой работы в школе. Применение средств туристско-краеведческой деятельности в общеобразовательной школе создает наиболее оптимальные условия реализации задач физического, нравственного и умственного воспитания детей.

Все это обуславливает необходимость применения средств туристско-краеведческой деятельности в учебном заведении, что создает наиболее оптимальные условия для реализации задач физического и умственного воспитания детей.

Ключевые слова: учащиеся, туризм, туристско-краеведческая работа.

POLISCHUK V. V. Turistko-regional activity of children is in educational establishments of education.

The article considers the theoretical and methodological aspects of organization and conducting of tourist and local lore work in the school. The application of the tourist activity in the secondary school creates the optimal conditions for realization of the tasks of physical, moral and mental education of children.

All this requires a means of tourist activity in the educational institution that creates the optimal conditions for realization of the tasks of physical and mental education of children.

Keywords: students, tourism, tourist and local history work.

УДК 378.4(477)

Порошина В. Д., Мартіросян О. І.

**ОСВІТНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
В УМОВАХ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ:
СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ
В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ**

На основі наукових архівних, історичних джерел автори доводять, що в умовах сьогодення вплив і значення розвитку університетської освіти мають освітню трансформаційну місію. Роль університетів, їх історична місія сягає в давнину. Але на сучасному етапі глобалізаційного розвитку, прагнення людини до набуття знань, підкреслюється суспільно-культурна і накова значущість університетської освіти.

Ключові слова: університетська освіта, трансформація українського суспільства, європейський простір, наукові дослідження, педагогічна вища освіта.

В умовах глобалізаційного розвитку нові якості освіти і соціуму, прагнення людини до набуття знань, які необхідні для виживання людства, університетська освіта, в умовах сьогодення, набуває суспільно-культурної і наукової значущості і організації.

Національна доктрина розвитку освіти у XXI ст. проголошує: "...освіта – стратегічна основа розвитку особистості і суспільства, нації й держави, запорука майбутнього, найбільш масштабна і людиноємна сфера суспільства, його політичної, соціально-економічної й наукової організації. Вона є засобом відтворення й нарощування інтелектуального, духовного потенціалу народу, виховання патріота і громадянина; вона є дієвим чинником модернізації суспільства, зміцнення авторитету держави на міжнародній арені" [7, с. 5].

Розмірковуючи про якісний вимір сучасної університетської освіти, маємо усвідомлювати, що якість – це, в першу чергу, рівень "включення і адаптації" студента в освітній процес.

Якість знань і життя змінює світогляд сучасної людини, про це, ще писав Г. С. Сковорода: "...опанування навколишнім світом відкриває небезпечне у самій людині". Для Арістотеля ідеалом освіченості був філософ – учитель, який володів найзагальнішими знаннями про природу і життя; для Платона філософ-учитель – був правитель, який набував уміння "бачити добро і здійснювати до нього" [8, с. 10].

Проблеми діяльності, розвитку і функціонування вищих навчальних закладів, змісту і якості навчального процесу розглядають в своїх працях такі українські науковці, а саме: Я. Болюбаш, В. Грицак, Н. Дем'яненко, В. Астахова, В. Огнев'юк, Т. Будняк, В. Бобрицька, С. Сисоєва, Н. Тетентьева, О. Савченко, Л. Хоружа, В. Бутенко, О. Мельничук, В. Майборода, С. Ржевська, Н. Ничкало, К. Павловський, О. Глузман, А. Вихрущ, Л. Вовк, Н. Чернуха, С. Калашнікова, О. Пометун, Л. Гонюкова, Є. Арцишевська, Г. Скоробагатова, А. Хуторський, І. Коломієць, Т. Купрій, Л. Курило.

Активна консолідація всіх членів українського суспільства, а саме (педагогів, економістів, соціологів, мистецтвознавців, філософів, літераторів, політологів, істориків) у сфері освіти і науки, спрямовувала свої сили на приєднання України до процесу створення єдиної європейської зони "Європейської вищої освіти" у рамках якої освіта і процес навчання набувають прозорості, конкретності, компетентності.

Статусними першопрохідцями з наукових позицій, щодо університетської освіти, були дослідники, педагоги, громадянські діячі, історики, ними були: С. Сірополко, П. Могила, С. Русова, М. Драгоманов, Б. Грінченко, І. Огієнко, І. Стешенко, Г. Ващенко, М. Галущинський, І. Кріп'якевич, В. Вернадський, О. Потебня, М. Костомаров, В. Липинський, М. Грушевський, П. Скоропадський, Я. Чепіга, К. Ушинський, М. Максимович, В. Гнилосиров, О. Музиченко, С. Гогоцький,

М. Грушевський.

Педагогічна вища освіта в Україні завжди наповнювалась особливим змістом життя і виконувала якісну соціокультурну місію в процесі оновлення суспільства спираючись на всебічний інтелектуальний розвиток людської особистості.

Якщо згадати давню історію, то серед прообразів сучасного університету можемо назвати Піфагорський Союз, філософську школу Сократа, Академію Платона, Ліцей Аристотеля, Сади Епікура, Мусейон Птолемея, який функціонував спираючись на Олександрівську бібліотеку. Аналізуючи історичні факти справедливо наголошуємо, що сутність класичного дослідного університету, а саме – інтеграція навчального процесу та фундаментальних наукових досліджень уперше системно була визначена відомим соціологом і дипломатом Вільгельмом фон Гумбольдтом. Він заснував у Берліні в 1809 р. університет, який став дослідницьким. Відповідно до статуту В. Гумбольдта, університет – це “осередок професури і студентів, як носіїв культури народу”.

Підкреслюючи значущість університетського просвітництва, в процесі пізнання світу, ми згадуємо навчальні діалоги Сократа і Піфагора, коли шляхом питань, відповідей і роздумів філософ допомагав учням вирішувати проблеми. Можна згадати, як презентуючий приклад, філософсько-навчальні діалоги Платона, Д. Дідро, В. Мономаха, Д. Заточника, І. Вишенського, Г. Сковороди, Я. Корчака, Я. Каменського, В. Вернадського, С. Френе. Як приклад взаємопорозуміння, згадаємо діалоги В. Сухомлинського, Г. Ващенко. Пригадаємо позитив педагогіки співробітництва Ш. Амонашвілі, В. Шаталова. Історія освіти і педагогіки вищої школи дуже толерантно, на конкретних прикладах підкреслювала високоморальну і важливу значимість процесу професійного навчання і зростання у вищих навчальних закладах. Тому освітній процес сьогодення приділяє значну увагу соціокультурному підходу до процесу навчання і якості освіти у вищих навчальних закладах у контексті трансформації українського суспільства. На сьогодні, в освіті, з’являється нова модель університету – корпораційні університети, як навчальні заклади ХХІ століття. Корпораційні університети – це єдиний самоорганізований багатоаспектний механізм, він має університетський дух, солідарність, взаємоповагу, культуру, традиції, єдину і загальну місію – виховувати “громадянина і професіонала” [15, с. 40].

Загальною проблемою вищих навчальних закладів сьогодення є формування майбутніх фахівців як носіїв національних традицій, знань, виховних інновацій, носіїв наукової думки, досвіду і громадянської позиції.

Ми погоджуємось з думкою педагогів-новаторів і науковців, що “...освіта вважається гарантом якості життя та є комплексом соціокультурних відносин і джерелом знань” [4, с. 72].

Наголошуємо, що у всесвітній Декларації “Про вищу освіту

XXI століття” говориться, що “адекватність і значущість вищої освіти слід оцінювати, з точки зору того, наскільки діяльність вищих закладів відповідає очікуванням суспільства і людей” [16, с. 12].

На сучасному етапі освітнього процесу, саме розвиток і вдосконалення університетської освіти, безпосередньо залежить від вивчення національної історії, соціології, від узагальнення передового педагогічного досвіду, удосконалення педагогічних інновацій і навчальних методик.

Як зазначає професор В. О. Огнев'юк: “...сучасний університет – це співтовариство і життєвий діалог студентів і професорів, об'єднаних спільними цінностями, науково-освітніми і духовно-культурними інтересами і в Європі, і в Україні, “...університет пройшов шлях тривалого еволюційного розвитку та революційних трансформацій, що характерні не лише для останніх десятиліть, а й більш як тисячолітнього досвіду його історії”, далі, продовжує професор В. О. Огнев'юк: “...сучасна демократія...вимагає від особи...усвідомлення власної ролі та ідеї ствердження, а сучасне суспільство потребує сучасних людей задля розбудови демократії та процесу” [12].

Отже, трансформація українського суспільства та формування сучасної стратегії якісної університетської освіти має велике значення не лише для наукового середовища, а й для статусу країни в цілому. Якщо розглядати українське суспільство у контексті життєдіяльності, то розробка стратегії сучасної української освіти формується з урахуванням усіх факторів, глобальних соціокультурних змін.

На сьогодні якість освіти в Україні значною мірою, регулюється і контролюється стандартами вищої освіти. При розробленні нормативних вимог стандартів враховуються рекомендації, передусім, Лісабонської конвенції та Болонської декларації. Українська вища освіта функціонує за 78 напрямками та 857 спеціальностями. Можна сказати, що вітчизняні вищі навчальні заклади забезпечують весь спектр спеціальностей, які є в усьому світі. Найбільшими секторами та напрямками підготовки – є гуманітарна та педагогічна, економічна й управлінська, інженерно-технічна та природнича освіта. На законодавчому рівні уже затверджена система стандартів за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем і профілем підготовки. Наша держава контролює рівень якості освіти та фахової підготовки за допомогою показників якості вищої освіти [10, с. 8].

Ціннісний історіографічний доробок по вивченню розвитку і становленню університетської освіти, становлять історико-педагогічні розвідки вчених XIX – XX ст., а саме: К. Д. Кавелина “Наука и университеты на Западе и у нас” (1899); М. Ф. Владимирского-Буданова “Пятидесятилетие университета св. Владимира. Речь произнесенная на юбилейном акте” (1884); А. И. Маркевича “Двадцатилетие императорского Новороссийского университета (1890); П. О. Заболотского “Историко-филологический институт князя Безбородька в Нежине” (1912);

Д. І. Багалия, В. П. Безескула, Н. Ф. Сумцова “Краткий очерк Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905); С. В. Зенченко “К вопросу о высшем женском образовании” (1897); М. Песковский “Основа организации высшего образования женщин” (1887); Я. Звігальський, М. Іванов “Професійна освіта на Україні” (1927); С. Сірополко “Історія освіти на Україні” (1937); С. Бухало “Освіта на радянській Україні” (1945).

За адаптацією національної нормативно-правової школи вищої школи до умов Болонського процесу, стає дедалі, очевиднішою необхідність розроблення довгострокової програми і вивчення питань про вищу освіту, педагогічну науку, про досвід та питання підготовки фахівців в університетах України. Всі ці аспекти стали предметом дослідження у вчених, таких як: О. В. Глузман “Тенденції розвитку університетської педагогічної освіти в Україні (1997); Н. М. Дем’яненко “Загально-педагогічна підготовка вчителя в історії вищої школи України (XIX – перша чверть XX ст.)” (1999); І. П. Важинський “Становлення і розвиток педагогічної освіти в Центральній та Східній Україні (1802–1866 р.р.)” (2002); В. К. Майборода “Становлення її розвиток національної вищої освіти в Україні (1917–1992 р.р.)” (1994); М. Б. Євтух “Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)” (1996); Г. Т. Кловак “Генеза підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець XIX – XX ст.)” (2005); Л. Ф. Курило “Проблеми вітчизняної університетської освіти в XIX – на поч. XX ст.” (2007); В. І. Лугового “Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні: (теоретико-методологічний аспект)” (1995); О. М. Микитюк “Теорія і практика організації науково-дослідної роботи у вищих закладах освіти України в XIX ст.” (2003); С. В. Майборода “Державне управління вищою освітою в Україні: структура, функції, тенденції розвитку (1917–1959 рр.)” (2000); О. Ю. Осмоловська “Державна політика професорсько-викладацьких кадрів радянської України (1920–1930-ті рр.)” (2004); О. М. Сидорчук “Вища школа України в умовах лібералізації суспільного життя (1953–1964 рр.)” (1998); С. М. Стрижак “Кадрове забезпечення середньої та вищої школи УРСР: історичний досвід 1920–1930-х років” (2008); Т. В. Васильчук “Відновлення та розвиток системи вищої освіти в Україні (1943–1950 рр.)” (2007).

Таким чином, з вищенаведеного, можна зробити висновок, що українське суспільство підготовлено і свідомо підійшло до трансформаційних освітніх і соціокультурних змін, але, зараз, переживає складний період переходу до цінностей нової епохи. В період політичної нестабільності і соціально-економічної кризи, педагогічній громаді і спільноті України необхідна підтримка і адаптація до європейських освітніх стандартів, тому обізнаність ситуації потрібна для того Україні, щоб знати що цей період несе в собі значні глобалізаційні ризики, які негативно будуть

впливати на національну свідомість та рівень життя української держави. Освіта і навчання в університеті XXI ст. повинні бути сильними за якістю і методикою, дослідження повинні проводитись на найвищому інноваційному рівні. Український університет повинен створити модель соціальної стратифікації, а в процесі існування – зберігати і примножувати традиції суспільства.

В контексті викладеного матеріалу на проблеми розвитку університетської освіти і трансформації українського суспільства, суттєвим є формування освіченої і повноцінної особистості і розуміння того, що без усвідомлення історичного досвіду, аналізу основних етапів розвитку українських освітніх традицій, без вивчення професійного досвіду багатьох поколінь, без осмислення національного світогляду як траєкторії життя нашої нації, неможливо вірно зрозуміти сучасні світові інтеграційні зміни та глобалізаційні процеси в українському суспільстві та в процесі державотворення.

Використана література:

1. *Бебик В.* Освіта в глобальному суспільстві: проблеми і перспективи / В. Бебик // Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті входження України в європейський простір вищої освіти. – К., 2004. – С. 18-22.
2. *Бакіров В. С.* Суспільство знань та трансформації вищої освіти / В. С. Бакіров // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук праць : у 2-х т. – Т. 1 – Х. : ВК Харківськ. Націон. Ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2006. – С. 29-32.
3. *Білоус С.* Глобалізація і соціальна доля людини в XXI ст. / С. Білоус // Київська старовина. – 2002. – № 1-2. – С. 4-6.
4. *Вікторов В. Г.* Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): монографія / В. Г. Вікторов. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 286 с.
5. *Горський В.* Ідея університету в Києво-Могилянській редакції / В. Горський // Часопис “Дух і літера”. – К. : Дух і літера, 2006. – № 15-16. – С. 100-104.
6. *Гумбольдт В.* Про внутрішню і зовнішню організацію вищих наукових закладів у Берліні / Вільгельм фон Гумбольдт // Ідея університету. Антологія. – Львів : Літопис, 2002. – С. 26-31.
7. *Дем'яненко Н. М.* Європейський регіон вищої освіти: пріоритети розвитку університету / Н. М. Дем'яненко // Вісник Черкаськ. Націон. Ун-ту ім. Б. Хмельницького. – Вип. № 125. – Серія “Педагогічні науки”. – 2008. – С. 4-7.
8. *Зубрицька М.* Філософський дискурс ідеї Університету: в складних лабіринтах пошуку істини / М. Зубрицька // Ідея Університету. Антологія. – Львів : Літопис, 2002. – С. 9-12.
9. *Грачев С. В.* Исследовательские университеты: мировой опыт и приоритеты развития / С. В. Грачев, А. Е. Городнова. – М. : “Медицинское информ-агентство”, 2009. – 160 с.
10. *Курбатов С.* Університетська місія: історична ретроспектива та сучасний стан / С. Курбатов, А. Камишин. – К., 2011. – 44 с.
11. *Мартіросян О. І.* Книги, що врятували світ і підняли престиж української освіти / О. І. Мартіросян // Культура безпеки, екології та здоров'я (Міжнародна громадська організація “ЕКОСВІТ”). – № 7 (серпень, 2010). – 64 с.
12. *Огнев'юк В. О.* Університетська освіта в Україні в контексті перспектив європейської інтеграції [Електронний ресурс] / В. О. Огнев'юк // Віче. – 2010. – № 20. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal> (2240).
13. *Покровский Н. Е.* Трансформация университетов в условиях глобального рынка / Н. Е. Покровский // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2004. – Том VII. – № 4. – С. 155-160.

14. *Терещенко Ю. І.* Світ обертається довкола творців нових цінностей / Освіта як екзистенційний пріоритет України / Ю. І. Терещенко // Віче. – 2001. – № 6 (111). – С. 103-106.
15. Университет как центр культуропорождающего образования. Изменение форм коммуникаций в учебном процессе / М. А. Гусаковский, Л. Я. Яценко, С. В. Костюкевич ; под. ред. М. А. Гусаковского. – Минск : БГУ, 2004. – 279 с.
16. *Андрущенко В. П.* Світанок Європи: проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи ХХІ ст. / В. П. Андрущенко. – К. : Знання України, 2011. – 1099 с.
17. *Фухте И. Г.* О назначении ученого / [перевод с нем. Под. ред. В. Вандека]. – М. : ОГИЗ СОЦЭЖИЗ, 1935. – 140 с.
18. *Черванев И. Г.* Миссия университета и раздумия об Alma Mater / И. Г. Черванев // Наука и общество : научн.-попул. Жур-л “Университеты”: Наука и просвещение. – 2006. – № 3. – С. 3-14.
19. Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспективи розвитку / НАПН України ; Інститут вищої освіти ; МГО Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. – К. : Знання України, 2011. – 295 с.

References :

1. *Bebyk V.* Osvita v hlobalnomu suspilstvi: problemy i perspektyvy / V. Bebyk // Bolonskyi protses: perspektyvy i rozvytok u konteksti vkhodzhennia Ukrainy v yevropeyskyi prostir vyshchoi osvity. – K., 2004. – S. 18-22.
2. *Bakirov V. S.* Suspilstvo znan ta transformatsii vyshchoi osvity / V. S. Bakirov // Metodolohiia, teoriia ta praktyka sotsiolohichnoho analizu suchasnoho suspilstva : zb. Nauk prats : u 2-kh t. – T. 1. – Kh. : VK Kharkivsk. Natsion. Un-t im. V. N. Karazina, 2006. – S. 29-32.
3. *Bilous S.* Hlobalizatsiia i sotsialna dolia liudyny v KhKhI st. / S. Bilous // Kyivska starovyna. – 2002. – № 1-2. – S. 4-6.
4. *Viktorov V. H.* Upravlinnia yakistiu osvity (sotsialno-filosofskyi analiz): monohrafiia / V. H. Viktorov. – Dnipropetrovsk : Porohy, 2005. – 286 s.
5. *Horskyi V.* Ideia universytetu v Kyievo-Mohylianskyi redaktsii / V. Horskyi // Chasopys “Dukh i litera”. – K. : Dukh i litera, 2006. – № 15-16. – S. 100-104.
6. *Humboldt V.* Pro vnutrishniu i zovnishniu orhanizatsiiu vyshchykh naukovykh zakladiv u Berlini / Vilhelm fon Humboldt // Ideia universytetu. Antolohiia. – Lviv : Litopys, 2002. – S. 26-31.
7. *Demianenko N. M.* Yevropeyskyi rehion vyshchoi osvity: priorityty rozvytku universytetu / N. M. Demianenko // Visnyk Cherkask. Natsional. Un-tu im. B. Khmelnytskoho. – Vyp. № 125. – Seriia “Pedagogichni nauky”. – 2008. – S. 4-7.
8. *Zubrytska M.* Filosofskyi dyskurs idei Universytetu: v skladnykh labiryntakh poshuku istyny / M. Zubrytska // Ideia Universytetu. Antolohiia. – Lviv : Litopys, 2002. – S. 9-12.
9. *Grachev S. V.* Issledovatel'skie university: mirovoy opyt i priorityty razvitiya / S. V. Grachev, A. Ye. Gorodnova. – M. : “Meditsinskoe inform-agenstvo”, 2009. – 160 s.
10. *Kurbatov S.* Universytetska misiia: istorychna retrospektyva ta suchasnyi stan / S. Kurbatov, A. Kamyshyn. – K., 2011. – 44 s.
11. *Martirosian O. I.* Knyhy, shcho vriatuvaly svit i pidnialy prestyzh ukrainskoi osvity / O. I. Martirosian // Kultura bezpeky, ekolohii ta zdorovia (Mizhnarodna hromadska orhanizatsiia “EKOSVIT”). – № 7 (serpen, 2010). – 64 s.
12. *Ohneviuk V. O.* Universytetska osvita v Ukraini v konteksti perspektyv yevropeiskoi intehratsii [Elektronnyi resurs] / V. O. Ohneviuk // Viche. – 2010. – № 20. – Rezhym dostupu : <http://www.viche.info/journal> (2240).
13. *Pokrovskiy N. Ye.* Transformatsiya universitetov v usloviyakh globalnogo rynku / N. Ye. Pokrovskiy // Zhurnal sotsiologii i sotsialnoy antropologii. – 2004. – Tom VII. – № 4. – S. 155-160.
14. *Tereshchenko Yu. I.* Svit obertaietsia dovkola tvortsiv novykh tsinnosti / Osivta yak ekzestentsiinyi pryoritet Ukrainy / Yu. I. Tereshchenko // Viche. – 2001. – № 6 (111). – S. 103-106.
15. Университет как центр культуропорождающего образования. Изменение форм коммуникаций в учебном процессе / М. А. Гусаковский, Л. Я. Яценко, С. В. Костюкевич ; под. ред. М. А. Гусаковского. – Минск : БГУ, 2004. – 279 с.
16. *Andrushchenko V. P.* Svitanok Yevropy: problema formuvannia novoho vchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhI st. / V. P. Andrushchenko. – K. : Znannia Ukrainy, 2011. – 1099 s.

17. *Fikhte I. G.* O naznachenii uchenogo / [perevod s nem. Pod. Red. V. Vandeka]. – M. : OGIZ SOTsEKGIZ, 1935. – 140 s.
18. *Chervanev I. G.* Missiya universiteta i rozdumiya ob Alma Mater / I. G. Chervanev // Nauka i obshchestvo : nauchn.-popul. Zhur-l "Universitety": Nauka i prosveshchenie. – 2006. – № 3. – S. 3-14.
19. Vyshcha pedahohichna osvita i nauka Ukrainy: istoriia sohodennia ta perspektyvy rozvytku / NAPN Ukrainy; Instytut vyshchoi osvity; MHO Asotsiatsiia rektoriv pedahohichnykh universytetiv Yevropy. – K. : Znannia Ukrainy, 2011. – 295 s.

Порошина В. Д., Мартиросян Е. И. Образовательные трансформации украинского общества в условиях культурно-исторического развития: современные украинские университеты в европейском пространстве.

На основании научных архивных, исторических источников авторы доказывают, что в условиях современности значение и влияние университетского образования и на сегодня имеет трансформационную миссию. Значение и роль университетов, их историческая миссия имеет давние исторические корни. Но на современном этапе глобализационного развития, стремление человека к накоплению знаний, подтверждается общественно-культурным и научным значением университетского образования.

Ключевые слова: университетское образование, трансформация украинского общества, европейское пространство, научные исследования, педагогическое высшее образование

POROSHYNA V. D., MARTIROSIAN O. I. Educational transformations of Ukrainian society under conditions of cultural and historical development: modern Ukrainian universities in European space.

Basing upon the archives historical sources, the authers prove that, currently, the influence and significant of the development of University education has educational transformative mission. The historical importance of universities goes back to ancient times. However, at present in the period of total globalization, a man aspires to knowledge, so that social, cultural and scientific importance of university education is meaningful.

Keywords: university education, transformation of Ukrainian society, European space, scientific research, pedagogical high education.

УДК 37.091.2:613.954

Потужній О. В.

ВПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ДОШКІЛЬНЯТ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

У статті приділяється пріоритетна увага здоров'язбережувальній парадигмі виховання дошкільнят, яка полягає насамперед у тому, щоб навчити самих дітей свідомо ставитися до свого здоров'я, дбати про нього, розрізняти різні його стани, вміти надавати собі найпершу допомогу, прагнути до здорового способу життя.

Висвітлюється модель впровадження здоров'яформувальної і здоров'язбережувальної технології в освітній простір.

Ключові слова: освітній процес, оздоровчі технології, дошкільнята, модель, структура.